

Brande og Grindsted Kommuner

REGULATIV FOR KOMMUNEVANDLØBENE

**Engebæk vandløb nr. 15 i Grindsted Kommune og
vandløb nr. 18 i Brande Kommune.
Pytmose Grøft vandløb nr. 15-1**

FORORD

Dette regulativ danner retsgrundlaget for administrationen af Engebæk som forløber i Brande og Grindsted Kommuner og Pytmose Grøft som forløber i Grindsted Kommune.

Regulativet indeholder bestemmelser om vandløbenes fysiske udseende, vedligeholdelse, samt vandløbsmyndighedens og lodsejernes forpligtelser og rettigheder ved vandløbene. Regulativet er derfor af stor betydning for såvel de afvandingsmæssige- som de miljømæssige forhold i og ved vandløbet.

Som bilag til regulativet er lavet en redegørelse, der nærmere beskriver baggrunden for regulativet.

Der kan siden dette regulativs vedtagelse være vedtaget mindre ændringer eller tilføjelser. Forespørgsler herom, samt øvrige spørgsmål vedrørende Engebæk fra st. 0 m til st. 4.298 m og vestsiden fra st. 4.298 m til st. 4.459 m og Pytmose Grøft, kan rettes til:

Grindsted Kommune
Teknisk Forvaltning
Jorden Rundt 1
7200 Grindsted
Tlf. 79 72 72 72

Forespørgsler vedrørende Engebæk østsiden fra st. 4.298 m til st. 4.459 m kan rettes til:

Brande Kommune
Teknisk Forvaltning
Centerparken 1
7330 Brande
Tlf. 97 18 12 00

INDHOLDSFORTEGNELSE

1 GRUNDLAGET FOR REGULATIVET	5
2 ALMINDELIGE BESTEMMELSER FOR KOMMUNEVANDLØB I GRINDSTED KOMMUNE	6
2.1 Administrative bestemmelser	6
2.2 Bredejerforhold	7
2.3 Vedligeholdelse	10
2.4 Tilsyn	12
3 ENGEBÆK NR. 15	13
3.1 Betegnelse af vandløbet	13
3.2 Vandløbets skikkelse og dimensioner	13
3.3 Bygværker	15
3.3.1 Broer og overkørsler	15
3.3.2 Placering af åbne tilløb samt dræn- og spildevandsudløb.	15
3.4 Restaurering	16
4 PYTMOSE GRØFT NR. 15-1	17
4.1 Betegnelse af vandløbet	17
4.2 Vandløbets skikkelse og dimensioner	17
4.3 Bygværker	18
4.3.1 Broer og overkørsler	18
4.4 Restaurering	18
5 VEDLIGEHOLDELSE	19
6 BESTEMMELSER OM SEJLADS, TILSYN OG REVISION	22
7 STRAFFEBESTEMMELSER OG IKRAFTTRÆDEN	22

BILAGSFORTEGNELSE

1	Oversigtskort	1:4.000
2	Redegørelse med div. bilag	
3	Længde og tværprofiler	1:4.000/1:100
4	Liste over vandløb som ikke er omfattet af vandløbslovens §69 om 2 meter bræmmer.	

1 GRUNDLAGET FOR REGULATIVET

Følgende vandløb er optaget som kommunevandløb i Grindsted Kommune:

Engebæk	nr. 15
Pytmose Grøft	nr. 15-1

Engebæk er grænsevandløb mellem Brande og Grindsted Kommuner fra st. 4.298 m til st. 4.459 m. Engebæk har vandløbs nr. 18 i Brande Kommune.

Regulativerne er udarbejdet på grundlag af lov nr. 302 af 9. juni 1982 om vandløb, bekendtgørelse nr. 49 af 15. februar 1985 om blandt andet regulativer for offentlige vandløb samt senere ændringer ifølge bekendtgørelse af lov om vandløb nr. 404 af 19. maj 1992.

De tidligere truffne afgørelser og bestemmelser er følgende:

Engebæk nr. 15 og Pytmose Grøft nr. 15-1 i Grindsted Kommune og nr. 18 i Brande Kommune.

- Kendelse afsagt af landvæsensnævnet vedr. afvanding af 16. februar 1955.

Dette regulativ erstatter nedenstående regulativer:

- Tillæg til regulativerne for samtlige sognevandløb i Grindsted Sognekommune, Stadfæstet af Ribe Amtsrådet d. 12. november 1964.
- Tillæg til regulativ vedtaget af Grindsted kommunalbestyrelse d. 3. maj 1971.
- Regulativ for sognevandløbet Engebæk og Pytmosegrøften, vandløb nr. 8 i Sdr. Omme Kommune og vandløb nr. 4 i Blåhøj Kommune. Stadfæstet af Vejle Amtsråd den 3. september 1956.

2 ALMINDELIGE BESTEMMELSER FOR KOMMUNEVANDLØB I GRINDSTED KOMMUNE

De "Almindelige bestemmelser" gælder for samtlige kommunevandløb i Grindsted Kommune. Opmærksomheden henledes på, at der i afsnittet "Særlige bestemmelser" i de enkelte regulativer kan være optaget såvel supplerende bestemmelser som ændrede bestemmelser.

2.1 Administrative bestemmelser

1. Vedligeholdelse af vandløbene påhviler Byrådet i Grindsted Kommune. Det gælder dog ikke hel eller delvis omlægning af rørlagte strækninger. I tilfælde af hel eller delvis omlægning af rørledninger behandles sagen af Byrådet som en regulerings sag.
2. Bygværker - som styrt, stryg og skråningssikringer - der er udført af hensyn til vandløbene, vedligeholdes som en del af disse.

Vedligeholdelse af øvrige bygværker - broer, stemmeværker, overkørsler og vandingsanlæg m.v. - påhviler de respektive ejere eller brugere. Ejerne eller brugerne har pligt til at optage den slam, grøde m.v., der samler sig ved bygværkerne, ifølge vandløbslovens §27, stk. 4.

Bygværker, der ikke vedligeholdes forsvarligt, kan fjernes eller istandsættes på vandløbsmyndighedens foranstaltning og på ejerens bekostning.

Ved etablering af rørbroer skal rørdiameteren være mindst 20% større end den regulativmæssige bundbredde og placeres, så mindst 1/5 af rørdiameteren ligger under regulativmæssig bund. Der må ikke være fald gennem rørbroen.

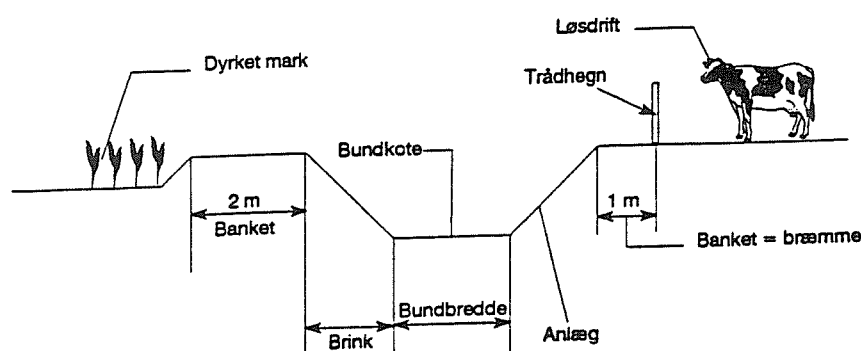
3. Bredvegetationen vil normalt kun blive beskåret 1 gang om året, se nærmere i afsnit 2.3.
4. Ved alle styrt og stemmeværker skal der i henhold til Fiskeriministeriets bekendtgørelse nr. 657 af 7. juli 1994, af brugeren være anbragt ålepas i perioden 1. april til 31. oktober.
5. Eksisterende styrt kan ombygges til stryg for at forbedre passagemulighederne for fisk og smådyr. Ombygningen må ikke give anledning til forringelse af de afvandingsmæssige forhold op- og nedstrøms strygene. Ved reparationer vil styrt evt. blive ombygget til stryg.

6. Efter nærmere aftale med lodsejerne kan der udlægges sten, gydegrus og etableres sandfang og andre foranstaltninger til forbedring af vandløbskvaliteten. Forholdene må ikke give anledning til forringelse af de afvandingsmæssige forhold, uden der ydes erstatning, ifølge vandløbslovens §37.

2.2 Bredejerforhold

1. Dyrkning, jordbehandling, plantning (ifølge dog vandløbslovens §34), terrænændring, anbringelse af faste hegn, og opførsel af bygværker må i landzone ikke foretages i en bræmme på 2,0 meter langs naturlige eller i regionplanen højt målsatte vandløb, ifølge vandløbslovens §69, (se figur 1).

For de øvrige kommunevandløb (bilag 4) gælder som tidligere en dyrkningsfri bræmme på 1,5 meter.

Figur 1. Principtegning for bræmmebredder i landzone.

2. Ejere og brugerne af de ejendomme, som grænser op til vandløbene, har pligt til at tåle de fornødne vedligeholdelsesarbejder, herunder transport af materialer og maskiner. Hvis ekstraordinær vedligeholdelse med maskiner er nødvendig i vækstsæsonen, vil lodsejerne blive informeret inden arbejdet igangsættes.

Arbejdsbæltet bliver normalt ikke bredere end 8 meter. Bygninger, bygværker, faste hegn, beplantninger, udgravninger og lignende anlæg af blivende art, må fremtidig ikke anbringes nærmere end 8 meter fra vandløbenes øverste kant, uden Byrådets tilladelse. Tilladelse kan dog ikke gives nærmere end til 2 meter fra vandløbenes øverste kant, ifølge vandløbslovens §69. Dette gælder dog ikke beplantning ifølge vandløbslovens §34.

For rørlagte strækninger gælder, at bygninger, bygværker, faste hegn, beplantninger, udgravning og lignende af blivende art normalt ikke må anbringes nærmere end 5 meter fra rørledningens midte.

3. Hvis arealerne som grænser op til vandløbene, anvendes til græsning for løsgående husdyr, skal der opsættes forsvarligt trådhegn eller lignende langs med og mindst 1 meter fra vandløbenes øverste kant, ifølge vandløbslovens §29, (se figur 1).

Af hensyn til vedligeholdelsesarbejdet har ejerne pligt til at fjerne midlertidige trådhegn m.v. langs med vandløbene ifølge pkt. 2 og 3. Dette skal ske senest 2 uger efter, at det er meddelt fra kommunen. Udgifter ved fjernelse af hegn m.v. langs vandløbene påhviler ejerne/brugerne.

4. For at begrænse grødevæksten, sikre brinkerne og forbedre vandløbene som levesteder for floraen og faunaen, påbydes bredejerne at bevare trævækst, buske o.l. langs vandløbene. Byrådet kan efter aftale med lodsejerne foretage beplantning langs vandløbene, ifølge vandløbslovens §34.

Udgifter til beplantningens almindelige vedligeholdelse, som vandløbsmyndigheden finder nødvendig, påhviler vandløbsmyndigheden. Hvis dele af beplantningen er til hinder for nødvendig maskinel vedligeholdelse af vandløbet, kan vandløbsmyndigheden foretage den nødvendige udtynding uden erstatning.

5. I henhold til §6 må ingen bortlede vandet fra vandløbene eller foranledige, at vandstanden i vandløbene forandres, eller at vandets frie løb hindres. Regulering, herunder rørlægning af vandløbene, må kun finde sted med Byrådets tilladelse.

Uden Byrådets tilladelse må der ikke foretages foranstaltninger, hvorved vandløbenes tilstand kommer i strid med bestemmelserne i det enkelte regulativ, "Lov om vandløb" eller "Lov om naturbeskyttelse".

6. Vandløbene må ikke tilføres faste stoffer, haveaffald, spildevand, okkerholdigt drænpulevand eller andre væsker, der kan forurene vandet eller medføre aflejringer i vandløbene.

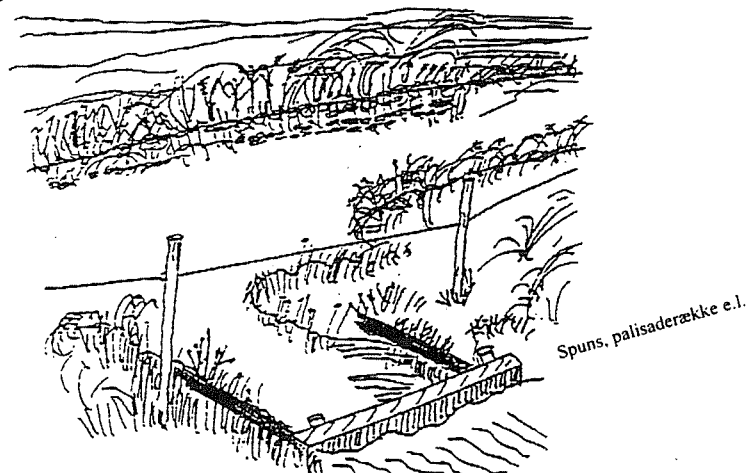
Inden arbejdet med trykspuling af dræn påbegyndes skal Tekniske Forvaltning og evt. dambrugsejere i en afstand indtil 6 km nedstrøms arbejdsstedet kontaktes, ifølge vandløbslovens §3, stk. 3.

Ved trykspuling af dræn skal det okker -, sand- og/eller slamholdige vand samles op inden udløbet i vandløbet. Skyllevandet skal spredes på markerne. Der skal pumpes i minimum 15 min. efter at tilledningen af det okker -, sand - og/eller slamholdigt vand er ophørt.

Ved ny- og gendræning af de vandløbsnære arealer, skal der etableres pumpebrønde. Placeringen af brøndene skal ske i henhold til anden lovgivning.

7. Ved rensning af rørlagte strækninger, må sedimentet ikke sendes videre til det åbne vandløb, men skal opsamles i brøndene eller lignende inden udløbet i det åbne vandløb.
8. Sand, slam og grøde, der ophobes ved stemmeværker og andre bygværker, opsamles af ejeren og må ikke videreføres.
9. Lodsejerne langs vandløbene kan uden tilladelse oppumpe vand fra vandløbene til kreaturvanding med mulepumpe og/eller vindpumpe, såfremt indvindingen er uden betydning for vandføringen. Indrettes der et egentligt vandingssted skal dette graves udenfor vandløbenes profil og frahegnes dette, som vist i figur 2. Grindsted Byråd henstiller til, at husdyrvanding sker ved hjælp af mulepumper.

Andet vandindtag må ikke finde sted uden tilladelse, ifølge vandforsyningsloven.

Figur 2. Principskitse for indretning af vandingssted.

10. For at lette vandløbenes vedligeholdelse forsynes tilløb, der nyanlægges eller reguleres, med 8 meter brede overkørsler ved udløbet.
11. Vandløbenes afmærkning med skalapæle og anden godkendt afmærkning må ikke beskadiges eller fjernes. Sker dette, bekostes retableringen af den ansvarlige.

12. Beskadiges vandløbene, diger, bygværker eller andre anlæg ved vandløbene eller foretages foranstaltninger i strid med vandløbsloven, kan Byrådet meddele påbud/indskærpelse om genoprettelse af den tidligere tilstand.

Er et påbud/indskærpelse ikke efterkommet inden udløbet af en fastsat frist, kan Byrådet foretage det fornødne på den forpligtedes regning, ifølge vandløbslovens §54.

Er der fare for, at betydelig skade kan ske på grund af usædvanlige nedbørsforhold eller anden udefra kommende usædvanlige begivenheder, kan Byrådet foretage det fornødne uden et påbud/indskærpelse, på den forpligtedes regning, ifølge vandløbslovens §55.

13. Udløb fra drænledninger skal udføres og vedligeholdes således, at de ikke gør skade på vandløbenes bund og skråninger.

Udløbene bør placeres mindst 10 cm over regulativmæssig bund eller i den i det enkelte regulativ angivne drændybde. Placeres dræn under denne dybde er Byrådet ikke forpligtiget til, at friholde drænene, ifølge regulativets vedligeholdelsesbestemmelser.

Nedstrøms styrt må drænudløb ikke placeres nærmere end 20 meter.

14. For at fjerne kvælstof og/eller sediment, kan det tillades, at dræn udmunder ovenfor vandløbskanten, med mindre der tilledes husspildevand til drænene.
15. Anlæg af broer, overkørsler eller lignende og nedlægning af rørledninger, kabler m.v. i vandløbene kræver Byrådets tilladelse.

2.3 Vedligeholdelse

1. Byrådet har med udgangspunkt i Ribe Amts "Regionplan 2008, af 1998" besluttet, at vedligeholdelsen af de i dette regulativ omhandlede vandløb skal vedligeholdes således at de fysiske forhold er i overensstemmelse med målsætningen.
2. Grindsted Byråd afgør, om vandløbenes vedligeholdelse skal udføres i entreprise eller ved egen foranstaltning.
2. Teknisk Forvaltning sørger for vedligeholdelse af kommunevandløbene på Byrådets vegne.

3. Det enkelte vandløb skal vedligeholdes på basis af enten en dynamisk - eller en geometrisk skikkelse:
For den dynamiske skikkelse gælder, at opgravning først skal påbegyndes, hvis en vandspejlsberegning viser, at vandføringsevnen i det opmålte vandløb ikke giver anledning til en vandspejlsstigning på mere end 10 cm, i forhold til en tilsvarende beregning på den regulativmæssige, (se redegørelsen afsnit 2.0).
For den geometriske skikkelse gælder, at opgravning først skal påbegyndes når bunden ligger 10 cm over den regulativmæssige bund.

Ved oprensningen må der ved begge typer, ikke graves dybere end 10 cm under den regulativmæssige bund med en tilsvarende reduktion i bundbredden, svarende til anlægget i det enkelte regulativ.

Oprensningen iværksættes kun til vedligeholdelse af de faste dimensioner, dvs. at huller i vandløbsbunden eller brinken under de fastsatte dimensioner ikke må jævnes eller på anden måde fyldes op i forbindelse med vedligeholdelsen.

Kontrol af de fastsatte dimensioner foregår i den grødefrie periode, fra sidste grødeskæring til 1. maj. Kontrollen sker ved hjælp af pejling/nivellering af vandløbsbunden og tværprofiler på udvalgte strækninger og eventuelt en efterfølgende vandspejlsberegning, ifølge Redegørelsens afsnit 2.0.

4. Ved oprensning fjernes kun sand og mudderaflejringer, hvorimod oprensning af grus og sten så vidt muligt skal undgås.

Grusbanker og eksisterende fiskeskjul i form af underskårne brinker, rødder og store sten må normalt ikke fjernes.

5. Brinkvegetationen vil normalt kun blive beskåret 1 gang årligt i forbindelse med grødeskæringen om efteråret. Arbejdet vil blive udført som følgende:

På vandløbsstrækninger med en fiskevandmålsætning vil brinkvegetationen kun blive skåret i det omfang den hæmmer vandets frie løb, og forhindrer gennemførelse af vedligeholdelse, er til gene for det landskabelige billede, eller er til hinder for, at et varieret dyre- og planteliv kan eksisterer og udvikles.

På vandløbsstrækninger med en lempet målsætning gælder:

- 1) hvis bundbredden er mindre end 1 meter vil vegetationen blive skåret på den nederste ½ meter af skråningsanlægget.
- 2) hvis bundbredde er større end 1 meter vil vegetationen kun blive skåret i det omfang den hæmmer vandets frie løb, forhindrer gennemførelse af vedligeholdelse, eller er til gene for det landskabelige billede.

6. Sker der erosion til væsentlig skade for kommunale bygværker o.l. kan Teknisk Forvaltning foretage skråningssikring, hele året.

Fordeling af ulemper, som lodsejere eller brugere skal tåle.

7. Ved tilrettelæggelse af vedligeholdelsesarbejdet skal ejere og brugere skal tåle, søges fordelt ligeligt på begge sider af det enkelte vandløb, ifølge vandløbslovens §28.

Materiale fra opgravning og vandløbsvedligeholdelsen, skal ejere eller brugere af de tilstødende jorde enten fjerne eller sprede i et højst 10 cm tykt lag inden 1. juni.

Det påhviler den enkelte ejer eller bruger selv at undersøge, om der er oplagt fyld mv. Undlader en ejer eller bruger at fjerne eller sprede fylden mv., kan Byrådet med 2 ugers skriftlig frist lade arbejdet udføre på den pågældendes bekostning.

Klager vedrørende vandløbenes vedligeholdelse

8. Findes forholdene ved vandløbene utilfredsstillende, herunder vedligeholdelsestilstanden, kan der rettes henvendelse herom til Teknisk Forvaltning.

2.4 Tilsyn

1. Tilsynet med vandløbene udføres af vandløbsmyndigheden i Grindsted Kommune og udøves af Teknisk Forvaltning.

Særlige bestemmelser om tilsyn med det enkelte vandløb fremgår af regulativets afsnit herom.

2. Lodsejere, vandløbsudvalgene, organisationer eller andre med væsentlig interesse i vandløbene, der ønsker en besigtigelse af vandløbene, kan træffe aftale herom med Teknisk Forvaltning.

Grødeskæringen skal udføres, så grøden fjernes i vandløbets naturlige strømrørende, der (normalt) kan genfindes som den dybe del af vandløbets tværprofil, der slynger sig fra side til side ned gennem vandløbet. Den grøde, der vokser udenfor strømrørenden vil blive efterladt, se figur 3.

Den grøde, der skæres, skal så vidt muligt skæres i bund.

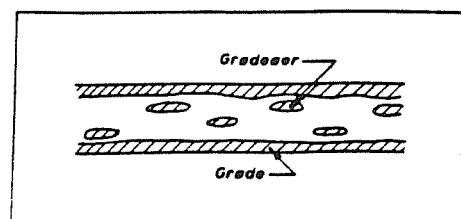
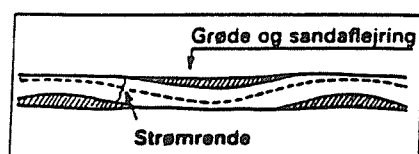
For de fiskevandmålsatte vandløb skal grødeskæringen såvidt muligt udføres manuelt.

For de lempede målsatte vandløb afgør vandløbsmyndigheden i det enkelt tilfælde hvilken grødeskæringmetode der skal anvendes.

Med baggrund i de angivne teoretiske skikkelse skæres grøden højest i en bredde som er angivet i nedenstående skema:

Forslag

Vandløbsnavn.	Vandløbs nr.	Stationering (nedre ende) m	Regulativmæssig bundbredde m	Strømrørende bredde (m)
Engebæk	15	0-806	1,60	1,30-1,45
		806-1.730	1,50	1,20-1,35
		1.730-2.500	1,40	1,10-1,25
		2.500-3.198	0,80	0,55-0,75
		3.198-4.459	0,50	0,35-0,45
Pytmose Grøft	15-1	0-649	0,70	0,55-0,60

Figur 3, Skæring af strømrørender og grødeøer.

Den afskårne grøde og brinkvegetation skal optages fra vandløbet ifølge vandløbslovens §27, stk. 3.

På strækninger, hvor det ikke er muligt at opsamle grøden, efterhånden som den afskæres, kan man lade grøden drive frit med strømmen og opsamle den på de dertil indrettede steder.

5 VEDLIGEHOJDELSE

1. Vandløbene har i henhold til Ribe Amts "Regionplan 2008" følgende målsætning:

Vandløbsnavn	Målsætning	Beskrivelse
Engebæk nr. 15	B ₃ (F)	Karpefiskevand (påvirket af okker)
Pytmose Grøft nr. 15-1	B ₃ (F)	Karpefiskevand (påvirket af okker)

3. Vandløbsmyndigheden har med udgangspunkt i nærværende regulativs redegørelse (bilag 2), besluttet, at vedligeholdelsen af de enkelte vandløbsstrækninger skal udføres således, at vandløbets fysiske tilstand er i overensstemmelse med de krav, målsætningen stiller hertil.

4. Vedligeholdelse af bygværker og skråningssikringer:

Bygværker, såsom styrt, stryg, diger og skråningssikringer mv., der er udført af hensyn til vandløbene, vedligeholdes som dele af disse.

Udbedring af bygværker foretages fortrinsvis i perioden august - oktober.

Vedligeholdelse af øvrige bygværker - broer, stemmeværker, overkørsler, vandingsanlæg, fisketrapper mv. - påhviler de respektive ejere eller brugere. Ved uforsvarlig vedligeholdelse kan bygværkerne fjernes eller istandsættes af Byrådet på ejerens bekostning.

5. Grødeskæring.

Der foretages grødeskæring efter følgende skema:

Vandløbsnavn	Antal	Perioder
Engebæk nr. 15	1	15. august - 31. oktober
Pytmose Grøft nr. 15-1	1	15. august - 31. oktober

Efter anmodning kan vandløbsmyndigheden herudover ekstraordinært iværksætte grødeskæring, hvis der indtræder fare for betydelige skader på afgrøder på grund af kraftig grødevækst i vandløbene. Supplerende grødeskæring skal foretages efter samme princip som den ordinære grødeskæring, se nedenfor.

Pytmose Grøft nr. 15-1

Station fra nedre ende m	Vandløbets bundkote cm DNN	Bundbredde/rørdimension cm	Fald ‰	Anlæg	Bemærkning
0	3462	x	x	x	Udløb i Engebæk
			1.8		
236	3505		x		
		70	1.5	1.0	
470	3540		x		
			4.5		
649	3620	x	x	x	Kommunegrænsen til Brande Kommune

Ovennævnte regulativmæssige skikkelse beskriver et grødefrit vandløb.

Det tilstræbes af hensyn til opfyldelse af målsætningen, at vandløbet henligger i en tilstand med varierende bund- og dybdeforhold.

Vandløbets dynamiske skikkelse anses for at være overholdt, hvis en vandspejlsberegning viser, at vandføringsevnen i det opmålte vandløb ikke giver anledning til en vandspejlsstigning på mere end 10 cm, i forhold til en tilsvarende beregning på den regulativmæssige skikkelse, (se redegørelsen afsnit 2.0 for beregningsmetoden).

I det følgende refererer de anførte koter til Dansk Normal Nul ved følgende GI - fikspunkter:

112-13-9080: Vejen Stakroge - Bøvl - Lundager, Møbjergvej, NØ. side. Ca. 1,9 km NØ. side, ca. 1,9 km NV. for vej 411. Møbjergvej nr. 73. Ejendom punkt i stuehus, SØ. gavl. Kote = 40,439 m.

4.3 Bygværker

4.3.1 Broer og overkørsler

Over vandløbet fører følgende broer og overkørsler:

Pytmose Grøft nr. 15-1

Station fra nedre ende m	Beskrivelse	Dimensioner vandslug/rørdiameter cm	Målt bundkote cm	Ejerforhold
10-14	Rørbro	Ø100	3421/3372	Privat (bør lægges om/fjernes)
231-236	Rørbro	Ø100	3472/3471	Privat

4.4 Restaurering

Broen i st. 10 m - st. 14 m bør lægges om eller fjernes, da den kan give anledning til afvandingsmæssige problemer. På de vandløbsstrækninger hvor faldet er større end 4 ‰ bør der udlægges sten og gydegrus.

Vandløbet er stærkt okker påvirket og der bør gennemføres en okkerundersøgelse, og evt. etableres et okkerrensingsanlæg.

4 PYTMOSE GRØFT NR. 15-1

4.1 Betegnelse af vandløbet

Regulativet omfatter kommunevandløbet Pytmose Grøft. Grundlaget for regulativet er det tidligere regulativ og en opmåling fra oktober-november 1997.

Vandløbet løber til Engebæk som afvander til Døvling Bæk - Skjern Å og videre til Ringkjøbing Fjord.

Regulativet omfatter:

Pytmose Grøft: 649 meter åbent vandløb.

Vandløbets beliggenhed fremgår af plankort nr. 2 i bilag 1. Med hensyn til vandløbets begyndelses- og slutpunkter, henvises til nedenstående tabel, der viser beliggenhed i UTM - zone koordinater, samt i system 34 - koordinater.

UTM - koordinater (zone 32):

Begyndelsespunkt (st. 0 m)	E = 497.461 m	N = 6.191.074 m
Slutpunkt (st. 649 m)	E = 498.056 m	N = 6.191.280 m

System 34 - koordinater:

Begyndelsespunkt (st. 0 m)	X = 298742	Y = 160073
Slutpunkt (st. 649 m)	X = 298143	Y = 160267

St. 0 m = Udløbet i Engebæk.

4.2 Vandløbets skikkelse og dimensioner

Pytmose Grøft er stationeret fra udløbet i Engebæk, med begyndelsespunktet som station 0. Stationeringen svarer til afstanden fra begyndelsespunktet i meter.

Byrådet har besluttet at vedligeholdelsen af Pytmose Grøft skal ske på basis af vandløbets teoretiske skikkelse, således at vandføringsevnen svarende til den fastsatte regulativmæssige skikkelse ikke forringes.

De nærmere bestemmelser vedrørende oprensningens og grødeskæringens udførelse er angivet i afsnit 5.0.

Vandløbets regulativmæssige skikkelse fremgår af efterfølgende skema.

Engebæk nr. 15 fortsat

Station fra nedre ende m	Vandløbsside fra øvre ende	Rørdimension/ bundbredde cm	Målt bundkote cm	Bemærkning
378	Venstre	40	3080	Åbent tilløb
607	Højre	30	3126	Åbent tilløb
809	Højre	50	3162	Åbent tilløb
915	Højre	16	3160	Rørtilløb
915	Venstre	100	3131	Åbent tilløb
993	Højre	40	3154	Åbent tilløb
993	Venstre	40	3172	Åbent tilløb
1.256	Venstre	40	3227	Åbent tilløb
1.262	Højre	50	3219	Åbent tilløb
1.475	Højre	70	3195	Åbent tilløb
1.476	Venstre	50	3212	Åbent tilløb
1.628	Højre	11	3233	Rørtilløb
1.665	Venstre	10	3270	Rørtilløb
1.891	Højre	40	3307	Åbent tilløb
2.119	Venstre	60	3278	Åbent tilløb
2.137	Venstre	15	3285	Rørtilløb
2.224	Højre	30	3271	Rørtilløb
3.136	Venstre	50	3449	Åbent tilløb
3.346	Venstre	21	3459	Rørtilløb
3.587	Højre	150	3462	Åbent tilløb, (Pytmose Grøft)
3.806	Venstre	40	3525	Åbent tilløb
3.937	Højre	40	3540	Åbent tilløb
4.105	Venstre	150	3551	Åbent tilløb
4374	Højre	100	3568	Åbent tilløb

3.4 Restaurering

Vandløbet er stærkt okker påvirket og der bør gennemføres en okkerundersøgelse, og evt. etableres et okker rensningsanlæg.

Vandløbets dynamiske skikkelse anses for at være overholdt, hvis en vand-spejlsberegning viser, at vandføringsevnen i det opmålte vandløb ikke giver anledning til en vandspejlsstigning på mere end 10 cm, i forhold til en tilsvarende beregning på den regulativmæssige skikkelse, (se redegørelsen afsnit 2.0 for beregningsmetoden).

I det følgende refererer de anførte koter til Dansk Normal Nul ved følgende GI. - fikspunkter:

112-13-9077: Vejen Stakroge - Bøvl - Lundager, Møbjergvej, NØ. side. Ca. 550 m NV. for vej 411, Møbjergvej 107, gård, punkt i stuehus, Ø. gavl, midte. Kote = 40,277 m.

112-13-9080: Vejen Stakroge - Bøvl - Lundager, Møbjergvej, NØ. side. Ca. 1,9 km NØ. side, ca. 1,9 km NV. for vej 411. Møbjergvej nr. 73. Ejendom punkt i stuehus, SØ. gavl. Kote = 40,439 m.

112-13-9083: Vejen Stakroge - Bøvl - Lundager, Møbjergvej, NØ. side. Ca. 150 m SØ. for vejkryds i Bøvl. Transformator, M.E.S. nr. 62. Punkt i SV. facade. Kote = 37,783 m.

112-13-9090: Vejen Sdr. Omme - Skarrild, V. side, ca. 200 m N. for vejkryds Stakroge - Bøvl. Herningvej nr. 95. Hus, punkt i N. gavl. Kote = 49,362 m.

3.3 Bygværker

3.3.1 Broer og overkørsler

Over vandløbet fører følgende broer og overkørsler:

Engebæk nr. 15

Station fra nedre ende m	Beskrivelse	Dimensioner vandslug/ rørdiameter cm	Målt bundkote cm	Ejerforhold
23-29	Bro		3015/3012	Kommunal (Engebækvej)
1.884-1.890	Bro		3250/3248	Kommunal (Bøvlvej)
3.556-3.660	Rørbro	Ø100	3446/3439	Privat
3.931-3.937	Rørbro	Ø100	3495/3503	Privat

3.3.2 Placering af åbne tilløb samt dræn- og spildevandsudløb.

Synlige tilløb på opmålingstidspunktet.

Vandløbssiden er set i vandløbets nedstrøms retning.

Engebæk nr. 15

Station fra nedre ende m	Vandløbsside fra øvre ende	Rørdimension/ bundbredde cm	Målt bundkote cm	Bemærkning
22	Venstre	30	3121	Åbent tilløb
31	Venstre	30	3110	Åbent tilløb
88	Venstre	40	3054	Åbent tilløb

Byrådet i Brande og Grindsted Kommuner har besluttet, at vedligeholdelsen af Engebæk fra st. 4.298 m til st. 4.459 m skal ske på basis af vandløbets dynamiske skikkelse, således at vandføringsevnen svarende til den fastsatte regulativmæssige skikkelse, ikke forringes

De nærmere bestemmelser vedrørende oprensningens og grødeskæringens udførelse er angivet i afsnit 5.0.

Vandløbets regulativmæssige skikkelse fremgår af nedenstående skema:
Engebæk nr. 15

Station fra nedre ende m	Vandløbets bundkote cm DNN	Bundbredde/rørdimension cm	Fald ‰	Anlæg	Bemærkning
0	3025	x	x	x	Kommunegrænsen til Aaskov Kommune
700	3100	160	1.1		
806	3112	x			Tilløb fra højre
1.360	3172		x		
		150	1.0		
1.600	3195		x		
1.730	3221	x	2.0		
1.890	3253		x		Broindløb Bøvlvej
		140	0.5	1.0	
2.224	3270		x		Rørtilløb fra højre Ø30 cm
			1.8		
2.500	3320	x	x		
3.198	3409				
		80	1.3		
3.400	3435				
3.587		x			Tilløb Pytmose Grøft
3.670	3470		x		
			1.5		
3.937	3510	50	x		Rørindløb Ø100 cm
			1.7		
4.298	3570		x		Grænsevandløb
			1.9		
4.459	3600	x	x	x	Brande Kommune

Ovennævnte regulativmæssige skikkelse beskriver et grødefrit vandløb.

Det tilstræbes af hensyn til opfyldelse af målsætningen, at vandløbet henligger i en tilstand med varierende bund- og dybdeforhold.

3 ENGEBÆK NR. 15

3.1 Betegnelse af vandløbet

Regulativet omfatter Engebæk og grundlaget for regulativet er det tidligere regulativ og en opmåling fra oktober-november 1997.

Vandløbet løber til Døvling Bæk der afvander via Skjern Å til Ringkjøbing Fjord.

Regulativet omfatter:

Engebæk: 4.459 m er åbent vandløb. Vandløbet forløber fra st. 0 m til st. 4.298 m i Grindsted Kommune, mens strækningen fra st. 4.298 m til st. 4.459 m danner grænsevandløb mellem Grindsted og Brande Kommuner.

Vandløbets beliggenhed fremgår af plankort nr. 1 og 2 i bilag 1. Med hensyn til vandløbets begyndelses- og slutpunkter, henvises til nedenstående tabel, der viser beliggenhed i UTM - zone koordinater, samt i system 34 - koordinater.

UTM - koordinater (zone 32):

Begyndelsespunkt (st. 0 m)	E = 495.829 m	N = 6.194.185 m
Slutpunkt (st. 4.459 m)	E = 497.777 m	N = 6.190.322 m

System 34 - koordinater:

Begyndelsespunkt (st. 0 m)	X = 300314	Y = 163218
Slutpunkt (st. 4.459 m)	X = 298422	Y = 159331

St. 0 m = Udløbet ved kommunegrænsen til Aaskov Kommune.

3.2 Vandløbets skikkelse og dimensioner

Engebæk er stationeret nedefra ved udløbet og kommunegrænsen til Aaskov Kommune. Begyndelsespunktet er station 0 og stationeringen svarer til afstanden fra begyndelsespunktet i m.

Byrådet i Grindsted Kommune har besluttet, at vedligeholdelsen af Engebæk st. 0 m til st. 4.298 m skal ske på basis af vandløbets dynamiske skikkelse, dog således at vandføringsevnen svarende til den fastsatte regulativmæssige skikkelse, ikke forringes.

Såfremt man vælger at lade den afskårne grøde drive med strømmen til opsamling, skal grøden opsamles mindst 1. gang pr. døgn i arbejdsperioden. Den opsamlede grøde skal placeres således, at grødesaften ikke tilledes vandløbet. Grøden transporteres bort fra vandløbets nærhed, såvidt muligt efter et døgn og senest 2 døgn efter opsamling.

Grøden fra Engebæk skal opsamles inden udløbet i Aaskov Kommune.

6. Oprensning:

Vandløbene gennemgås i april eller maj for fjernelse af afbrækkede grene, væltede træer, udskredne brinker og andet, som skønnes at kunne være til gene for vandets frie løb.

Oprensning af bundmateriale udføres i perioden 1. august - 31. oktober, når afvigelser fra vandløbets teoretiske skikkelse nødvendiggør dette. Oprensningen iværksættes som beskrevet i "Alm. bestemmelser", afsnit 2.3-3.

Kontrol gennemføres som beskrevet i "Alm. bestemmelser", afsnit 2.3-3.

På de vandløbsstrækninger, hvor den faktiske bundbredde overskrider den regulativmæssige, udføres oprensningen i en strømmende efter samme princip som beskrevet under grødeskæringen.

Hvor den nødvendige oprensning omfatter større mængder, eller bundforholdene nødvendiggør det, kan arbejdet udføres med maskiner.

7. Brinkvegetation beskæres som beskrevet i "Alm. bestemmelser", afsnit 2.3-5

8. Fordeling af vedligeholdelsesudgifterne:

Vedligeholdelsen af de i dette regulativ omhandlede vandløbsstrækninger påhviler Grindsted Byråds Tekniske Udvalg og varetages af Teknisk Forvaltning.

Udgifterne påhviler Grindsted Kommune, dog ikke for Engebæk fra st. 4.298 m til st. 4.459 m, hvor udgifterne skal fordeles med 50% til Grindsted Kommune og 50% til Brande Kommune forholdet er 80,5 / 4459 af de samlede vedligeholdelsesudgifter for Engebæk. Grindsted Kommune sender regning hvert år i november eller december.

6 BESTEMMELSER OM SEJLADS, TILSYN OG REVISION

Bestemmelser om sejlads

Sejlads er ikke tilladt på Engebæk og Pytmose Grøft.

Tilsyn

1. Tilsynet med Engebæk og Pytmose Grøft påhviler vandløbsmyndigheden i Grindsted Kommune og udføres af Teknisk Forvaltning.
2. Lodsejere, organisationer eller andre, der ønsker en besigtigelse af vandløbene, kan træffe aftale herom med Teknisk Forvaltning.

Revision

“Regulativet for Engebæk og Pytmose Grøft” skal revideres senest den 1. januar 2012.

7 STRAFFEBESTEMMELSER OG IKRAFTTRÆDEN

Straffebestemmelser

Overtrædelse af "Regulativ for Engebæk og Pytmose Grøft " straffes ifølge vandløbslovens §85.

Ikrafttræden

Foranstående "Regulativ for Engebæk og Pytmose Grøft" har været bekendtgjort og fremlagt til gennemsyn i 8 uger med adgang til at indgive eventuelle indsigelser og ændringsforslag i perioden fra den 25. juni 1998 til den 19. august 1998. I fremlæggelses perioden har der været adgang til at indgive eventuelle indsigelser og ændringsforslag til regulativet. Brande og Grindsted Kommuner har ikke modtaget indsigelser eller ændringsforslag i fremlæggelses perioden. I forhold til det fremlagte er der ikke foretaget ændringer.

Regulativet for Engebæk og Pytmose Bæk er vedtaget af Byrådet i Brande Kommune og af Grindsted Kommunes Tekniske Udvalg.

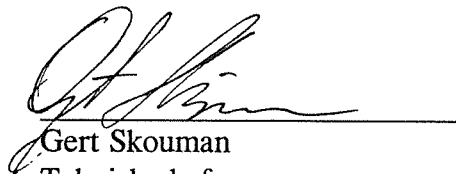
Grindsted Kommunes Tekniske Udvalg er bemyndiget som vandløbsmyndighed for Engebæk st. 0 m til st. 4.298 m, vestsiden fra st. 4.298 m til st. 4.459 m og Pytmose Grøft.

Bestemmelserne i dette regulativ træder i kraft fra datoen for vedtagelse.

Grindsted Byråds Tekniske Udvalg
Den 9/9 1998.

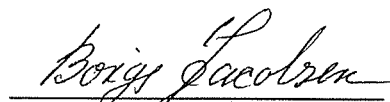
Laurits Heick
Udvalgsformand

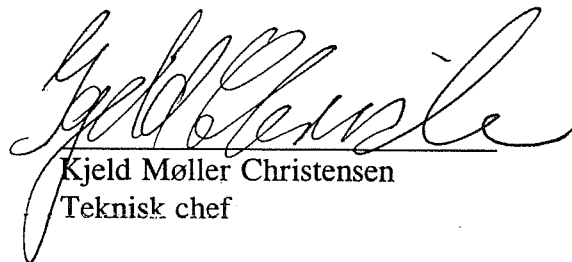
Gert Skouman
Teknisk chef

Regulativet for Engebæk nr. 15 fra st. 4.298 m til st. 4.459 m er godkendt af vandløbsmyndigheden i Brande Kommune.

Brande Kommune
Den 17/9 1998

Børge Jacobsen
Udvalgsformand

Kjeld Møller Christensen
Teknisk chef

Brande og Grindsted Kommuner

REDEGØRELSE FOR KOMMUNEVANDLØBENE

**Engebæk nr. 15 i Grindsted Kommune og
Nr. 18 i Brande Kommune
Pytmose Grøft nr. 15-1**

INDHOLDSFORTEGNELSE

1 INDLEDNING	3
2 DET HYDRAULISKE GRUNDLAG	4
3 AFVANDINGMÆSSIGE KONSEKVENSER.....	5
3.1 Engebæk nr. 15	5
3.2 Pytmose Grøft nr. 15-1	5
4 MILJØMÆSSIGE KONSEKVENSER.....	6
5 REGIONPLAN	7
6 LANDBRUG.....	11
7 SKOVTLANTNING	12
8 BESKYTTELSE AF NATUREN	13
9 VANDINDVINDINGSPLAN.....	14
10 FISKEUDSÆTNINGSPLAN OG PASSAGEFORHOLD.....	16
11 SPILDEVANDSPLAN	16

BILAG

Bilag 1	Okkerkortlægning
Bilag 2	Landbrugs- og skovrejsningsområde

1 INDLEDNING

Bekendtgørelse af lov om vandløb nr. 404 af 19. maj 1992 - indeholder i forhold til tidligere lovgivning om vandløb væsentligt ændrede bestemmelser om blandt andet vandløbsvedligeholdelsen, idet denne i større grad end hidtil skal ske under hensyn til de miljømæssige interesser i vandløbet.

Af lovens §1 fremgår det: At det skal tilstræbes at sikre, at vandløb kan benyttes til afledning af vand, navnlig overfladevand, spildevand og drænvand, samt at fastsættelse og gennemførelse af foranstaltninger efter loven skal ske under hensyntagen til de miljømæssige krav til vandløbskvalitet, som fastsættes i anden lovgivning.

Disse bestemmelser har som konsekvens, at reglerne om vandløbenes fremtidige anvendelse og vedligeholdelse ikke skal fastsættes ud fra individuelle interesser, men skal fastsættes ud fra en konkret afvejning af alle de interesser, der er knyttet til vandløbene - afvanding, naturbeskyttelse, fiskeri, jagt, sejlads osv. - og gerne således, at alle interesser i størst muligt omfang tilgodeses.

Grundlaget for denne afvejning, og hermed for ændringerne i regulativet, er bl.a. indeholdt i "REGIONPLAN 2008, RIBE AMT, 1998.

Regionplanen er amtets overordnede plan, som angiver retningslinier for udviklingen i amtet.

Af andre planer m.v., som har betydning for regulativudarbejdelsen, er:

- Registrering af vandløb efter naturbeskyttelseslovens §3.
- Landbrugsministeriets kortlægning af okkerpotentielle arealer.
- Fiskeriministeriets udsætningsplaner og
- Grindsted Kommunes spildevandsplan.

Disse planer, samt Bekendtgørelse af lov om vandløb nr. 404 af 19. maj 1992 og miljøstyrelsens cirkulære af 26. februar 1985 danner baggrund for de forhold, der skal tilgodeses i regulativet.

2 DET HYDRAULISKE GRUNDLAG

Opmåling

Vandløbene er opmålt af Landinspektørgården i Bramming i oktober-november 1997. Opmålingen er udført med totalstation i DNN og system 34. Der er målt et tværprofil for hver ca. 150 m, samt tværprofiler af broindløb, broudløb, rørindløb, rørudløb samt andre væsentlige bygværker. Udover tværprofiler er der i en række mellempunkter målt vandspejl, dybeste punkt i profilet og terræn punkter, samt alle synlige tilløb.

Alle opmålte koter er angivet i Dansk Normal Nul (DNN), hvilket svarer til højden over havet.

De udtegnede længde- og tværprofiler fremgår af regulativets bilag 2 og 3.

De opmålte tværprofiler vil senere kunne anvendes til hydrauliske beregninger af vandløbenes vandføringsevne, hvis der opstår tvivl eller uenighed omkring kravene til vandløbenes dimensioner.

Beregning af vandføringsevne

Vandløbenes vandføringsevne vil i tvivlstilfælde blive beregnet vha. Hedeselskabets vandspejlsberegningsprogram(VASP).

Beregninger

Til gennemførelse af en vandspejlsberegning skal de følgende 4 størrelser foreligge:

- 1) Opmålingen
- 2) Vandføringen.
- 3) Vandspejlskoten i den nedre ende.
- 4) Manningstallet. (vandløbets ruhed)

Hvis der opstår tvivl om, hvorvidt kravene i regulativet er overholdt, kan tvivlen afklares ved at sammenlignende vandspejlsberegninger for henholdsvis de opmålte tværprofiler og for den regulativmæssige skikkelse med en tilladte vandspejlsstigning på 10 cm. I begge tilfælde beregnes med Manningtal = 15 på en årsmiddel afstrømning og Manningtal = 20 på en medianmaksimumafstrømning. Såfremt beregningerne ved blot en af afstrømningerne viser et mere end 10 cm lavere vandspejl for den regulativmæssige skikkelse end for de opmålte forhold, skal der iværksættes oprensning til genskabelse af den kravfastsatte vandføringsevne.

3 AFVANDINGMÆSSIGE KONSEKVENSER

3.1 Engebæk nr. 15

Tidligere regulativ for Engebæk er godkendt af Vejle Amtsråd den 3. september 1956, regulativet omhandler 5.425 m af Engebæk. Tidligere regulativ var i relative koter, og det har ikke været muligt at genfinde fikspunktet. Bundbredden og anlægget fra tidligere regulativ er stort set overført til dette regulativ, der er kun foretaget en ændring i bundbredden ovenfor Pytmose Grøft, idet bundbredden her er ændret fra 0,6 m til 0,5 m.

Der er ikke foretaget vandspejlsberegninger i Engebæk til beskrivelse af de afvandingsmæssige konsekvenser af dette regulativ sammenholdt med opmålingen. De afvandingsmæssige konsekvenser vil i nedenstående blive beskrevet ud fra en sammenligning af dette regulativs tværprofiler med de opmålte tværprofiler.

Dette regulativ sammenholdt med opmålingen

St. 0 m til st. 4.459 m, vil de afvandingsmæssige forhold blive forringede idet vandløbet i dag har en større ovenbredde end dette regulativ foreskriver.

De beskrevne forringelser er teoretiske, idet der ikke vil ske en opfyldning af anlægget.

3.2 Pytmose Grøft nr. 15-1

Tidligere regulativ for Pytmose Grøft er godkendt af Vejle Amtsråd d. 3. september 1956, regulativet omhandler 672 m af Pytmose Grøft. Tidligere regulativ for Pytmose grøft er i relative koter, hvor det ikke har været muligt at genfinde fikspunktet. Bundbredden og anlægget er derimod overført til dette regulativ.

Der er ikke foretaget vandspejlsberegninger i Pytmose Grøft til beskrivelse af de afvandingsmæssige konsekvenser af dette regulativ sammenholdt med opmålingen. De afvandingsmæssige konsekvenser vil i nedenstående blive beskrevet ved en sammenligning af dette regulativs tværprofiler med de opmålte tværprofiler.

Fra st. 0 m til st. 440 m, vil de afvandingsmæssige forhold blive forringede, idet vandløbet i dag har en større ovenbredde end dette regulativ foreskriver.

Fra st. 440 m til st. 644 m, vil de afvandingsmæssige forhold blive forbedrede, idet vandløbet i dag ikke har det anlæg som dette regulativ foreskriver.

Fra st. 644 m til st. 649 m, vil de afvandingsmæssige forhold blive forringede, idet vandløbet i dag har en større ovenbredde end dette regulativ foreskriver.

På de strækninger hvor der i ovenstående er beskrevet at de afvandingsmæssige forhold vil blive forringede, skyldes dette, at ovenbredden er større end dette regulativet foreskriver. Forringelserne er teoretiske, idet der ikke vil blive gennemført en opfyldning af anlægget.

På den strækning fra st. 440 m til st. 664 m hvor de afvandingsmæssige forhold vil blive forbedrede vil vandløbet blive bragt i regulativmæssig stand, efter vedtagelsen af dette regulativ. Arbejdet vil blive udført manuelt over en årrække.

4 MILJØMÆSSIGE KONSEKVENSER

Fiskevandsmålsatte vandløb

De ovenfor beskrevne fiskevandsmålsatte strækningen vil fremover blive vedligeholdt som beskrevet i dette regulativs afsnit 5.0.

Grindsted Kommune indførte miljøvenlig vedligeholdelse i 1987, og har siden søgt at skabe gode fysiske forhold i kommunevandløbene. Engebæk og Pytmose Grøft er imidlertid så okkerbelastede, at det ikke hidtil har været muligt at forbedre livsbetingelserne for floraen og faunaen i disse to vandløb.

Den miljøvenlige grødeskæring har bevirket, at vandløbene i dag ikke er fastlåst fast i en bestemt skikkelse, men har udviklet en større variation, hvorved skrænterne er blevet mere stabile. Den miljøvenlige vedligeholdelse vil blive videreført, som hidtil.

Ved grødeskæring vil der også fremover blive efterladt grødeøer i vandløbet og/eller grødebræmmer langs med vandløbets sider.

Den grøde om efterlades udenfor strømrrenderne er i sig selv gavnlig for faunaens livsmuligheder, og kan desuden opfange en del finkornet sediment, øge den næringsstofomsætning, som er knyttet til vandløbsplanterne og de mikroorganismer, der lever på planternes blade og stængler, samt øge okker udfældningen.

Regulativets bestemmelser om en dyrkningsfri bredzone på mindst 2 meter og de begrænsede krav til kantslåning vil nedbringe sediment- og næringsstofftilførslen til vandløbet, og planternes skyggegivende effekt vil desuden beskytte mod høje vandtemperaturer i sommermånederne, til gavn for vandløbsfaunaen.

Ved fjernelse af aflejringer vil sten og grus ikke blive fjernet fra bunden, og udhulede brinker vil så vidt muligt blive bevaret.

5 REGIONPLAN

I Ribe Amts "Regionplan 2008" er målsætningerne for vandløbene i Grindsted Kommune fastsat.

Ifølge regionplanen skal vandløbene i Ribe Amt sikres et naturligt og alsidigt dyre- og planteliv, der normalt kun er svagt påvirket af menneskelig aktivitet.

Målsætningen for vandløbene i dette regulativ fremgår af tabel 1.

Tabel 1.

Målsætningen for kommunevandløbene som er omfattet af dette regulativ.

Vandløbsnavn	Vandløbs nr.	Målsætning
Engebæk	15	B ₃ (F)
Pytmose Grøft	15-1	B ₃ (F)

Ovennævnte målsætninger er beskrevet i tabel 2, hvor også de tilhørende krav til vedligeholdelse og vandkvalitet fremgår.

Tabel 2. Beskrivelse af vandløbenes målsætninger med tilhørende krav til vedligeholdelse og vandkvalitet.

Målsætning	Beskrivelse	Vedligeholdelse	Forureningsgrad
B3 Karpefiskevand	Vandløb, der skal kunne anvendes som opvækstområde for ål, gedde, aborre, skalle mv.. Typisk større vandløb og kanaler med svag strøm.	Manuel vedligeholdelse, med mindre bundforhold og vanddybde er til hinder herfor. Passende grødebræmmer langs bredderne	Svagt forurenat (forureningsgrad II)

Henstillinger:

Vedligeholdelsen af kommunale og private vandløb bør ske som beskrevet i tabel 2, for at sikre opfyldelse af den fastsatte målsætning.

For at sikre størst mulig kontinuitet i vandsystemerne bør rørlagte vandløbsstrækninger i fiskevandsmålsatte vandløb så vidt muligt åbnes.

Tilkendegivelser

Amtet vil i takt med de ressourcemæssige muligheder gennemføre handlingsplaner for etablering og reovering af fiskepassager ved større opstemninger, samt gennemføre foranstaltninger for nedbringelse af okkerbelastningen specielt ved større punktkilder.

Miljøtilstanden i vandløbene:

Miljøtilstanden i vandløbene er betinget af flere forhold, et godt vandmiljø forudsætter især, at vandet er rent, og at der er et varieret fysisk miljø med levesteder til planter, smådyr og fisk.

I lighed med de øvrige danske vandløb er den overvejende del af vandløbene i Ribe Amt (ca. 90%) regulerede. Det er derfor vigtigt, at vedligeholdelsen af vandløbene tilrettelægges, så man både tilgodeser landbrugets afvandingsmæssige interesser og vandløbets fysiske miljø til gavn for plante- og dyrelivet.

Generelt kan det konstateres, at vandløbsvedligeholdelsen gennem en årrække er foretaget alt for hårdhændet i mange af de vandløb, der administreres af kommunerne i amtet. Siden starten af 1990'erne er vedligeholdelsen flere steder ændret til mere miljøvenlig vedligeholdelse. Der er imidlertid fortsat mange vandløb, hvor målsætningen ikke er opfyldt på grund af hårdhændet vandløbsvedligeholdelse.

Dambrug:

Amtet vil gennem tilsynet med dambrugene sikre, at de drives i overensstemmelse med bestemmelserne i dambrugsbekendtgørelsen eller en eventuel miljøgodkendelse.

Udover forureningsmæssige problemer giver dambrugene anledning til alvorlige biologiske forstyrrelser i vandløbene. Det skyldes, at mange dambrug - specielt i sommerperioden - indtager hele vandløbets vandføring. Herved omdannes vandløbsstrækningen fra stemmeværket til afløbet til en såkaldt "død å" strækning, der er uegnet som levested for fisk og andre vandløbsdyr. En samlet strækning på ca. 45 km af de større vandløb er på den måde delvis tørlagt store dele af året.

Sammen med de mange opstemninger ved dambrugene danner "døde å" strækninger et brud på vandløbenes naturlige kontinuitet og udgør en spærring for vandløbsfaunaens passage forbi dambrugene.

Okkerforurening:

Okker forureningen er forsat et meget væsentligt miljøproblem i Ribe Amt. Ca. 50 % af vandløbsstrækningerne er okkerbelastede, heraf omkring halvdelen så kraftigt, at det naturlige plante- og dyreliv helt er forsvundet.

I perioden 1986 - 89 er der foretaget en kortlægning af kilderne til okkerforureningen i Ribe Amt. Denne kortlægning danner grundlag for den igangværende udarbejdelse af handlingsplaner for en gennemførelse af okkerbegrænsende foranstaltninger.

Okkerforureningen, der stammer fra dræning af større sammenhængende arealer, kan nedbringes ved etablering af okkerrensingsanlæg. På grundlag af de kortlagte okkerkilder er der på nuværende tidspunkt etableret 6 okkerrensingsanlæg. Anlæggene vil kunne reducere okkerforureningen i ca. 25 % af de belastede vandløbsstrækninger.

Okkerforureningen af de resterende vandløb stammer primært fra diffuse ud-sivning af jernholdigt vand som følge af regulering af vandløbene. Denne belastning kan kun nedbringes gennem hævning af vandstanden på de vandløbsnære arealer. Hævning af vandstanden kan blandt andet gennemføres ved at begrænse grødeskæringen, ved at udlægge stenstryg eller ved at gensoning vandløbene.

I de kommende år bør de okkerbegrænsende forureninger i højere grad gennemføres som kombinerede vandstandshævnings- og restaureringsprojekter, så den diffuse okkerbelastning reduceres og de fysiske forhold i vandløbene forbedres. Det forventes **ikke**, at okkerbelastningen af vandløbene vil kunne nedbringes inden for den kommende planperiode, så målsætningerne vil kunne opfyldes.

Ifølge landbrugsministeriets kortlægning er de i bilag 1 viste arealer registreret som okkerpotentielle og derved omfattet af lov om okker, lov nr. 180 af 8. maj 1985.

Vandløbsvedligeholdelse og regulativer:

Vandløbenes fysiske miljø er forbedret de senere år. Det skyldes især, at vandløbsvedligeholdelsen flere steder foretages mere nuanceret end tidligere. Foruden de afvandingsmæssige interesser lægges der nu også vægt på at sikre et varieret miljø til gavn for plante- og dyrelivet.

Kvaliteten af vandløbsvedligeholdelsen, i forhold til målsætningen, varierer betydeligt fra kommune til kommune. Undersøgelser udført i perioden fra 1993 - 95 viser, at vedligeholdelsen generelt gennemføres under hensyntagen til såvel de afvandingsmæssige interesser som til vandløbenes plante- og dyreliv i den overvejende del af amtets kommuner.

Forudsætningen for, at vandløbenes målsætning kan opfyldes inden for disse kommuner, er, at vandløbsvedligeholdelsen ændres, så både de afvandingsmæssige og miljømæssige forhold fremover tilgodeses.

Vandløb, der gennem længere tid har været udsat for hårdhændet vedligeholdelse, har ofte opnået en overbredde og -dybde i forhold til de regulativmæssige rammer. Derfor bør vedligeholdelsen tilrettelægges, så grøden skæres i en strømrønde, hvor bredden maksimalt udgør den bundbredde, der er fastsat i regulativet. Derved stabiliseres vandløbene og den fysiske variation øges til gavn for vandløbenes plante- og dyreliv. I mange tilfælde vil det være hensigtsmæssigt, at skære i flere mindre strømrønder, der tilsammen har den i regulativet fastsatte bundbredde.

I forbindelse med revisionen af regulativerne er det derfor væsentligt, at der tages udgangspunkt i de hidtil gældende dimensioner for vandløbene. Derved kan hårdt vedligeholdte vandløb tilpasses de oprindelige regulativmæssige rammer gennem en mere skånsom vedligeholdelse eventuelt kombineret med udlægning af stenstryg.

Fiskepassage:

En forudsætning for, at en række fiskearter og smådyr kan opretholde en naturlige bestande, er, at de pågældende dyrearter kan foretage årlige vandringer i vandsystemerne og mellem havområderne og vandløbene. I mange tilfælde forhindres de frie vandringer på grund af spærringer i forbindelse med reguleringsstyrt, opstemninger mv.

I forbindelse med en kortlægning i Ribe Amt i midten af 1980'erne blev der registreret ca. 200 spærringer. Siden 1987 har amtet og flere kommuner gennemført et omfattende arbejde med henblik på at fjerne spærringer. I alt er der fjernet ca. 125 spærringer hovedsageligt reguleringsstyrt.

Tilbage findes der ca. 30 større opstemninger, der ikke er passable for fisk og smådyr, samt ca. 45 fiskepassager, hvis funktion er tvivlsom på grund af konstruktionen og/eller periodisk manglende vandføring. Den overvejende del af disse findes i forbindelse med opstemninger ved dambrug. Udover passageproblemer giver opstemningerne også anledning til periodisk eller permanent "død å" strækninger, idet hele vandføringen ofte ledes til dambruget, hvilket medfører, at vandløbet forbi dambruget tørlægges.

For at løse passageproblemerne ved dambrugene er det nødvendigt, at der sikres en permanent vandføring forbi stemmeværkerne til drift af en fiskepassage. Endvidere vil der være behov for at renovere flere eksisterende fisketrapper og hvor det er muligt, at etablere omløbsstryg for at sikre en optimal passage for fisk og smådyr i vandløbene.

I Ribe Amt forventes der sikret passage forbi 3-4 opstemninger pr. år i de kommende år, dels gennem etablering af omløbsstryg og fisketrapper, dels gennem frivillig nedlæggelse af dambrugsopstemninger. Frivillige nedlæggelse af opstemninger bør normalt prioriteres højt, da denne løsning sikrer optimal passage for fisk og smådyr samt sikrer, at "døde å" strækninger får hele den oprindelige vandføring tilbage.

6 LANDBRUG

I de primære landbrugsområder, skal arealanvendelsen til landbrugsformål normalt prioriteres frem for arealanvendelse til andre formål.

Landbrugsarealet er inddelt i primært landbrugsområde og øvrige områder. Øvrige områder er eksisterende og fremtidige byområder, sommerhusområder, eksisterende skov og plantage, fredede områder, forsvarrets arealer, områder der er udpeget til særligt beskyttelsesområde (EF-fuglebeskyttelsesområder, Ramsarområder og forslag til EF-habitatområder), værdifulde kystlandskaber, naturområder og råstoftgraveområder.

I Grindsted Kommune er stort set hele kommunen udlagt til primært landbrugsområde. Det er kun arealerne langs med vandløbene, samt et større område i Fugdøl Mose som er udlagt til øvrige landbrugsområder, se bilag 2.

Det er amtsrådets hovedsynspunkt, at de primære landbrugsområder - uanset de øjeblikkelige konjekture - bør beskyttes som en begrænset ressource mod konkurrerende arealanvendelsesformål - specielt hvis disse varigt reducerer eller ødelægger dyrkningsværdien. Arealforbruget til andre formål skal begrænses mest muligt, og det skal altid ske med væsentlig hensyntagen til strukturudviklingen og investeringssikkerhed i berørte landbrugsområder.

Miljøvenlig jordbrugsforanstaltninger:

De miljøvenlige jordbrugsforanstaltninger (MVJ) har skabt et nyt og udvidet grundlag for den del af natur- og miljøbeskyttelsen, der direkte involverer den enkelte lodsejer. Foranstaltningerne sigter blandt andet på at reducere brugen af kvælstof og plantebeskyttelsesmidler samt på at fastholde landbrugsdriften på marginale arealer, så de ikke gror til.

Amtet har foretaget en udpegning af de såkaldte "særlige følsomme Landbrugsområder" (SFL-områder). Indenfor SFL-områderne kan jordbrugere opnå tilskud til miljøvenlig landbrug. Der er mange muligheder for at ændre driften til fordel for miljøet. Der kan f.eks. indgås aftaler om at nedsætte kvælstoftilførslen eller om etablering af mindst 12 m brede randzoner langs målsatte vandløb og søer, langs levende hegn, diger, småbeplantninger mv. Desuden er tilskuddet til økologisk jordbrugsproduktion forhøjet for omdriftsarealer, der er beliggende i SFL-områder.

Udpegning af SFL-områder er foretaget ud fra ønsket om, at tilskynde til miljøvenlig drift inden for blandt andet sårbare grundvandsområder, regionplanens særlige beskyttelsesområder, lavbundsområder og arealer i tilknytning til regionplanens målsatte vandløb og søer. SFL-udpegningen har kun betydning i forhold til administrationen af MVJ.

7 SKOV- og TILPLANTNING

Skovrejsningsområder er de dele af amtet, hvor skovtilplantning i særlig grad er ønskelig. I de områder, hvor skovtilplantning er uønsket, må der normalt ikke plantes skov. De områder som er udpeget til skovrejsningsområder i Grindsted Kommune fremgår af bilag 2.

Amtet vil i forbindelse med sin administration efter naturbeskyttelsesloven normalt ikke meddele dispensation til at plante skov inden for en afstand af 50 m fra mose- og kærarealer, der er omfattet af lovens §3, stk. 2.

Skovrejsningsområderne er langt overvejende udpeget inden for de grov- og finsandede jorder i amtet. I mange tilfælde er der samtidig tale om områder, hvor der er begrænsede muligheder for markvanding. Områderne er desuden fortrinsvis udpeget på steder, hvor der i forvejen findes småskove. Af hensyn til de rekreative interesser ligger mange af områderne i nærheden af de større bysamfund og i tilknytning til eksisterende rekreative udflugtsmål.

Skovrejsning kan bidrage positivt til beskyttelsen af grundvandet, da skovdrift er en ekstensiv driftsform med begrænset anvendelse af pesticider. Flere skovrejsningsområder er derfor udpeget i de dele af områderne med særlige drikkevandsinteresser, hvor grundvandet vurderes at være specielt sårbart over for nedsivning af blandt andet næringsstoffer.

En række af de områder, hvor skovtilplantning er uønsket, er udpeget ud fra landskabelige og naturfredningsmæssige interesser. Andre områder er udpeget af hensyn til planer om byudvikling samt planlagte veje, ledningsanlæg, råstofgravning mv.

Produktion af juletræer og pyntegrønt, læhegnplantninger og energiskov i kort omdrift betragtes ikke som skovplantning og kan derfor foregå i de områder, hvor skovtilplantning er uønsket. Forbudet gælder ikke for skovtilplantning af frijord og fredsskovspligtige arealer.

Imidlertid skal man være opmærksom på, at en række naturtyper og lokaliteter er beskyttet mod såvel skovtilplantning som andre former for tilplantning i henhold til naturbeskyttelsesloven. Dette gælder heder, moser og kær, overdrev og ferske enge, der alene eller i sammenhæng med andre beskyttede naturtyper er over 1/4 ha (2.500 m²). Tilsvarende må arealer inden for en afstand

af 150 m fra visse vandløb og søer ikke plantes til, uden at amtet har givet en dispensation.

Hvis der plantes helt ned til et mose- eller kærrområde, vil træernes skyggevirkninger og drænede effekt kunne ændre tilstanden inden for selve vådområdet. Et sådant indirekte indgreb i livsbetingelserne for det plante- og dyreliv, der findes i vådområdet, vil være i strid med naturbeskyttelseslovens § 3.

Hvis en tilplantning forventes at få væsentlig indvirkning på et tilstødende mose- eller kærrområde, der er omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3, kan der normalt ikke forventes dispensation til at plante skov nærmere end 50 m fra vådområdet.

8 BESKYTTELSE AF NATUREN

Lavbundsarealer, som eksempel, kunstigt afvandede eller drænede arealer, der rummer mulighed for at udvikle sig til områder af stor værdi for naturen, skal så vidt muligt friholdes for byggeri og anlæg. Undtaget herfra er bygninger, anlæg mv. der er nødvendige for en landbrugs- og skovbrugsmæssig drift.

I særligt beskyttelsesområde og naturområde bør staten gennem opkøb, fredning og naturgenopretning medvirke til at varetage beskyttelsen af naturen. I særligt beskyttelsesområde bør statslig økonomisk støtte til naturbevaringsformål gives højeste prioritet.

I det åbne land i øvrigt bør der ikke ydes offentligt tilskud til projekter, som medfører sænkning af grundvandsstanden eller forringelser i vådområder.

På offentlig ejede arealer bør søer, vandløb, moser, kær, ferske enge, strandenge, heder, overdrev og diger, der ikke er omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3 og 4, forvaltes med udstrakt hensyntagen til naturbevarelsen.

I særligt beskyttelsesområder og naturområder kan der ikke forventes dispensation efter naturbeskyttelseslovens § 65 eller tilladelse efter planlovens § 35 til byggeri, anlæg eller andre tilstandsændringer, der er uforenelige med de naturmæssige og landskabelige interesser.

Naturgenopretning:

I de seneste 50 år er der sket store forandringer i landbrugserhvervets driftsformer med omfattende ændringer af biologiske og kulturhistoriske værdier til følge. Gennem en årrække er flere plante- og dyrearter forsvundet eller blevet sjældne. Den store interesse for, at etablere vandhuller og plante løvtræshegn er samtidig eksempler på, landbrugsområderne i disse år også får "tilført" nye levesteder for planter og dyr.

Siden slutningen af 1980'erne har Ribe Amt styrket sin indsats for at genoprette områder med de naturtyper, som enten er blevet sjældne eller har været udsat for en naturmæssig uheldig påvirkning. Det kan f.eks. være vandløb, der på et tidspunkt er blevet rettet ud, eller søer, der har modtaget store mængder næringsstoffer. Der er foretaget gennemgribende rydninger af hedeområder, som efterhånden var groet til, og der er ydet støtte til oprensning og nygravning af vandhuller.

Lavbundsarealer:

Lavbundsarealer er kunstigt afvandede arealer, som tidligere var enge, moser eller lavvandede søer.

En hel del lavbundsarealer er i dag ekstensivt udnyttet, og mange af dem er omfattet af forskellige beskyttelsesbestemmelser. Flere lavbundsarealer indgår desuden i SFL-områderne.

Afhængig af deres karakter vil lavbundsarealerne kunne udvikle sig til områder af stor værdi for naturen. Endvidere vil en række vandløbs- og sønære lavbundsarealer kunne få væsentlig betydning for nedsættelse af f.eks. kvælstof- og okkerudledningen.

Søer og vandløb:

Betydelige naturværdier er gået tabt som følge af dræning eller vandløbsregulering. De resterende søer og vandløb rummer dog stadig store naturværdier, samtidig med at der mange steder er knyttet væsentlige rekreative interesser til dem.

Vandløb er især følsomme over for regulering og forurening, mens søer især er følsomme overfor forurening med næringsstoffer. De oprindeligt næringsfattige søer de såkaldte lobeliasøer er ekstremt følsomme overfor påvirkninger.

Sø- og vandløbsbræmmer er beskyttet i henhold til vandløbslovens § 69. Beskyttelsen medvirker til at stabilisere kanterne og begrænse udvaskningen af næringsstoffer og pesticider til søer og vandløb. Beskyttelsen begrænser tillige behovet for vandløbsvedligeholdelse.

9 VANDINDVINDINGSPLAN

Inden for indvindingsoplande for vandværker, må der ikke udlægges arealer til formål, der truer eller kan komme til at true grundvandet.

Der kan normalt ikke forventes meddelt tilladelse efter vandforsyningsloven til nyetablering eller udvidelse af bestående grundvandsindvindinger nærmere end 300 m fra målsatte vandløb og søer.

I forbindelse med fornyelse af tilladelse efter vandforsyningsloven til indvinding af grundvand fra borer, der ligger nærmere vandløb og søer end 300 m, kan der normalt forventes stillet vilkår om, at amtet uden erstatning kan begrænse indvindingen eller bringe den til ophør, hvis dette skønnes nødvendigt for at opretholde recipientmålsætningen.

Der kan normalt ikke forventes meddelt tilladelse efter vandforsyningsloven til etablering eller til udvidelse af bestående grundvandsindvindinger, hvis indvindingen vil medføre væsentlig, negative tilstandsændringer for de omkringliggende arealer, der er beskyttet i henhold til naturbeskyttelseslovens § 3.

Der kan normalt kun forventes meddelt tilladelse til oppumpning af vand fra vandløb på de nedre strækninger af de store vandløb, og kun under forudsætning af, at der ikke kan indvindes grundvand fra borer. Vandføringen i et vandløb må ikke reduceres i et sådant omfang, at målsætningen for vandløbet ikke kan opfyldes.

Prioritering af grundvandsudnyttelsen.

Anvendelsen af vandressourcerne i Ribe Amt prioriteres således:

- Indvinding til drikkevand har højeste prioritet overalt i amtet.
- Herefter prioriteres vand til sikring af naturinteresser, d.v.s. opretholdelse af en acceptabel vandstand i vandløb og vådområder samt en acceptabel vandføring i vandløbene.
- Endelig prioriteres indvinding til erhvervmæssig anvendelse, herunder markvanding.

Indvinding til markvanding.

Grundvand til markvanding bør som udgangspunkt hentes i de overfladenære grundvandsmagasiner. I områder, der er belastet med blandt andet kvælstof fra den landbrugsmæssige dyrkning af arealerne, kan indvindingen hensigtsmæssigt spredes over en større falde. Hvilket kan ske gennem etablering af flere borer.

Den fortsatte drift af eksisterende anlæg til direkte vandindvinding fra vandløb vil blive taget op til fornyet vurdering i forbindelse med tilladelsernes udløb. Ansøgninger om forlængelse af gældende tilladelser til oppumpning af vand fra vandløb mv. vil blive behandlet ud fra samme hensyn som ansøgninger om tilladelse til etablering af nye anlæg. Der vil i den forbindelse blive taget stilling til, om oppumpningen skal nedlægges eller ændres til indvinding fra borer.

Tilladelse til direkte oppumpninger kan normalt kun forventes givet på de nedre vandrige strækninger af Ribe Å, Kongeåen, Sneum Å og Varde Å.

10 FISKEUDSÆTNINGSPLAN OG PASSAGEFORHOLD

I medfør af ferskvandsfiskeriloven foretages der ifølge udsætningsplan for Skjern Å 1991, distrikt 27, vandsystem 1, **ingen** udsætning af fisk i de vandløb som er omfattet af dette regulativ.

I de vandløb som er omfattet af dette regulativ findes der ingen kendte spæringer for fisk og fauna.

11 SPILDEVANDSPLAN

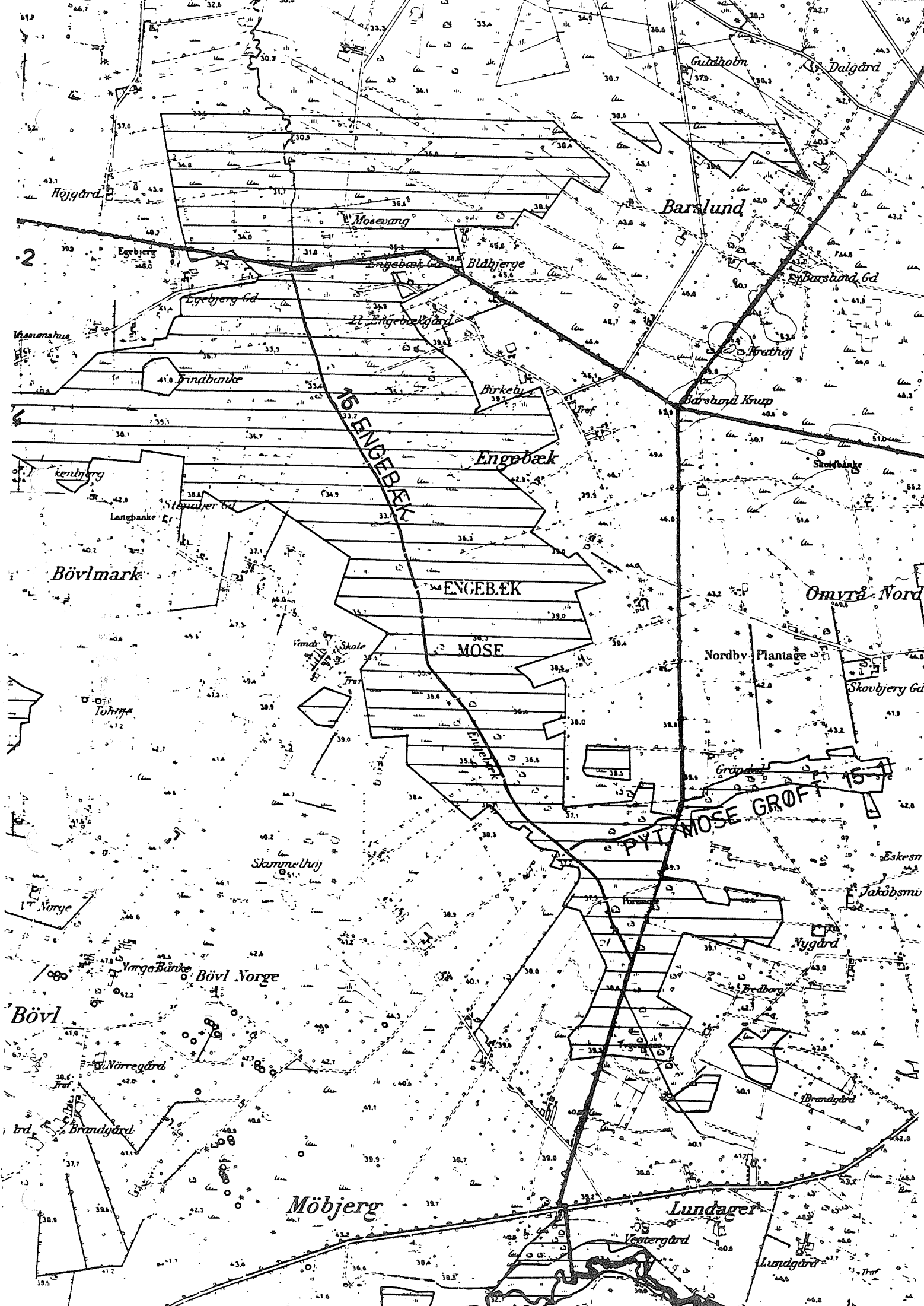
På baggrund af målsætningen i regionplanen er der fastsat udlederkrav til udledning af rensed spildevand fra kommunen's renseanlæg. Anlæggene og deres rensetype, størrelse, modtager recipienter og recipienternes målsætning er vist i tabel 3.

Tabel 3 Renseanlæg i Grindsted kommune, rensetype, størrelse, modtage recipienter og recipienternes målsætninger

Renseanlæg	Rensetype	PE	Recipient	Målsætning
Bøvl (Privat)	septiktank	40	Engebæk	B ₃ (F)
Grindsted	M-B-N-D-K-L	70.000	Grindsted Å	B2
Urup (Privat)	Septiktank	30	Urup Nordre Bæk	B ₃ (F)
Nollund (Privat)	Septiktank	30	Urup Nordre Bæk	Lempet
Sdr. Omme	M-K-L	5.000	Omme Å	B2
Stenderup-Kroager	M-B-N-K-L	4.000	Nørrebæk	B2
Donslund	M-B-N	330	Ansager Å	B2

Målsætningen for vandløbene var opfyldt i 1994.

I Regionplanen forudsættes det, at der i planperioden redegøres for bortskaffelse af spildevand fra spredt bebyggelse, idet spildevand bør bortskaffes ved nedsivning, såfremt vandindvindingsinteresser ikke er til hinder herfor.

2

ENGEBAEK

ENGEBAEK

MOSE

PYT MOSE GROFT 15

Höjgård

Egebjerg

Mosevang

Engebak

Blåbjerg

Barlund

Barlund Gd

Mosseshaug

Egebjerg Gd

Engebakgård

Birkeby

Grøthøj

Barlund Krup

kenbyerg

Støveljer Gd

Engebak

Bövlmark

Omyrå Nord

Vand Skole

Nordby Plantage

Skovbjerg Gd

Tørrne

Skamne thøj

Grøndal

Eskestn

Norge

Vorge Bänke Bövl Norge

Jakobsnu

Bövl

Nygård

Norregård

Tredborg

Brandgård

Brandgård

Möbjerg

Lundager

Vestergård

Lundgård

Souder Grønsø
Plantage

Hoven

Hærker
Plantage

Falling Mose

Stakroge

Engelshøj

Blahøj

SØR ØNNE

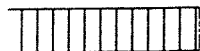
GRINDSTED

HEJNSVIG

Skovrejsningsområde

Primært landbrugsområde

Øvrigt skovrejsningsområde

Eksisterende skov og plantage

Område, hvor skovtilplantning er uønsket

